

Smørumvang – fra sommerhuse til helårshuse

af Bjarne Poulsen, Smørumvang

En varm og solrig dag i forsommeren 1955 havde jeg et ærinde i Ledøje-Smørum til et af sommerhusene i det område, som siden kom til at hedder Smørumvang. Her mødte jeg blandt andre snedkermester Andersen, som havde etableret sig med flere sommerhuse og grunde omkring søområdet ved Mosevej og Rugvej. Der blev hygget, og jeg blev villigt inddraget i et "halvvådt" fællesskab med det resultat, at jeg dagen efter vågnede op med en mild "tømmermand" og fik øje på et midlertidigt skøde på en 1399 m² sommerhusgrund til en samlet pris af 5.400 kr. Jeg havde åbenbart medbragt kontanter nok til at kunne præstere en udbetaling på 50 kr. I dag lyder det jo ikke af meget, men sættes prisen i relation til min månedsløn på 411 kr., som på det tidspunkt var min begyndelsesløn i Privatbanken i København, begynder tingene at hænge sammen.

Hvorfor sommerhuse kun 20 km fra København?

Forbilledet for Smørumvang var utvivlsomt kolonihaverne, som siden slutningen af 1800-tallet var vokset op omkring industribyerne i Danmark. Her kunne industriens arbejdere på små lejede grunde bo i sommermånederne, trække frisk luft og dyrke grøntsager samtidig med, at de passede deres daglige arbejde på arbejdspladserne, som var inden for rækkevidde på cykel eller med et offentligt transportmiddel. En positiv bivirkning ved arrangementet var, at der opstod et enestående fællesskab i kolonihavesamfundene. Et fællesskab som man stadig kan opleve, hvis man er så heldig at blive inviteret på besøg i en kolonihave. Noget specielt ved kolonihaverne var, at der altid var en "lille købmand", hvor man kunne hente et udvalg af de daglige fornødenheder uden at skele for meget til åbningstider og den salgs.

Noget tilsvarende kunne siges om den tids Smørumvang. Forskellen var, at de enkelte grunde var tæt ved tre gange så store som kolonihavegrundene samt, at beboerne ejede deres grunde. Nogle af udstykningens

grunde var placeret ved kommunegrænsen til Ballerup-Måløv kommune, og der var kun 10 minutters gang over de tilstødende marker (fy!) til Måløv station. En fristende beliggenhed for første-, anden- og tredje generationskøbenhavnere, som var indvandret fra de åbne vidder i det danske land til den rivende udvikling i efterkrigstiden bysamfund. Hvem har ikke aner i Jylland?

Det er på denne baggrund, at grundejerforeningen Smørumvang – under et andet navn – blev stiftet 13. februar 1946. Foreningen har i dag omkring 186 medlemmer, hvoraf otte husstande er beliggende i Ballerup Kommune.

Nybyggersamfund

Vi, som var børn under krigen, blev jo privilegeret af efterkrigstidens vækst. Der var brug for vores arbejdskraft. Lønnen steg mindst en gang om året, og forbrugsgoder som eget hus, egen bil og fjernsyn ventede bare på at blive taget i brug. Da der samtidigt var mangel på boliger i København, forstærkedes udflytningen til omegnskom-

munerne. Situationen var for fristende for sommerhusbeboerne i Smørumvang. De flyttede tidligere ud, og de blev længere i sommerhusene. Og der blev bygget til eller revet ned og bygget helt nyt hus i helårskvalitet med oliefyr og el-køkken. Afløb fra vask og WC blev ført til septiktanken og videre til sivebrønden.

Murerne og tømrerne var – efter en lang arbejdsdag – ikke mere trætte end, at de fandt tid til lidt ”måneskinsarbejde”, og administrationsarbejderne (læs: kontorfolket) tog arbejdshandskerne på og gav en hånd med. Selv en pendant til kolonihavernes ”lille købmand” blev etableret på Kløvervej af en driftig person. Der opstod et sammentømret nybyggerensamfund, som har fastholdt langvarige venskaber gennem den efterfølgende udvikling under børnenes forløb gennem børnehave, skole og sportsklubber.

Kommunen tog det ikke så nøje

Man kan i dag spørge sig selv om, hvorledes denne udvikling kunne ske uden, at kommunen greb ind. Kendsgerningen var, at kommunen godkendte tegninger til sommerhuse, som tydeligvis skulle bruges som helårshuse. Også to-etagers ”sommerhuse” blev godkendt. Husene kunne ikke belånes som helårsboliger, men alligevel blev ”indvandrerne” boende hele året og betalte deres skat til kommunen.

Situationen var uholdbar. Udstykningen blev kloakeret, vejene asfalteret og der kom lys i elmasterne. Smørumvang fik nu helårsstatus og byggeriet og tilstrømningen tog ekstra fart. På det tidspunkt udgjorde Ledøje-Smørum kommunes samlede befolkningstal i runde tal 2.500. Med ca 180 husstande i Smørumvang kan man rimelighed beregne sig til, at ca. 20 % af kommunens befolkning på det tidspunkt havde bopæl i Smørumvang.

Min gamle klassekammerat, tømrermester Knud Jørgensen, afsætter til støbning af fundament i 1959. Privatfoto.

Udviklingen breder sig

Som beskrevet i bogen ”Ledøje-Smørum 1960-2006” fik kommunen blod på tanden. Nye udstykninger voksede frem omkring ”kærene”, ”vangene” og ”haverne”, således at den hedengangne Ledøje-Smørum kommunes

Jørgen Andersens butik som den så ud i 1964. Selvom Smørumvang på det tidspunkt havde sin egen "lille købmand" var JA i Måløv nok det primære indkøbssted for beboerne i Smørumvang. Foto: Måløv Bylaug.

samlede befolkningstal havde sneget sig op på ca 12.000, da kommunesammenlægning blev gennemført i 2006. I Måløv fandt en tilsvarende udvikling sted. Senest er Søndergårdsarealerne grænsende til Smørumvang blevet udfyldt med boliger. Måløv-akslen, udformet på

eminent vis af Bjørn Nørgaard, binder via tunnellerne under Frederikssundsvejen og banen områderne sammen til et hele, som ikke alene omfatter Måløv, men også en stor del af Smørum villaby.